

СЕКЦІЯ 2. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКУ ОСВІТНЮ СИСТЕМУ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ.

INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION AND ITS IMPACT TO THE UKRAINIAN EDUCATIONAL SYSTEM: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES

Олена Шаповалова

Директор ДП «Український державний центр міжнародної освіти», Україна

ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ ТА ПИТАННЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

Olena Shapovalova

Director of State Enterprise «Ukrainian State Center for International Education», Ukraine

INTERNATIONAL STUDENTS AND ISSUES OF INTERNATIONALIZATION OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE

Україна демонструє позитивну динаміку щодо залучення іноземних студентів.

Їхня кількість на даний час становить 66 310 осіб. При цьому, починаючи з 2011 року число студентів-іноземців збільшилось на понад 13 тисяч осіб.

ТОП-10 країн, громадяни яких приїждять в Україну на навчання, виглядає наступним чином: Індія – 16,4%, Азербайджан – 11,3%, Марокко – 8,8%, Туркменістан – 6,7%, Нігерія – 4,9%, Грузія – 4,2%, Туреччина – 4,1%, Єгипет – 3,8%, Узбекистан – 3,5%, Йорданія – 3,2%, інші країни – 33,1%.

Вперше за кількістю студентів в Україні у лідери вийшла не одна з пострадянських країн, що було типовим у попередні роки, а Індія, держава, яка є на сьогоднішній день одним з найбільш привабливих освітніх ринків.

В цілому, частка студентів з пострадянських країн становить 29,47%. 70,53% студентів представляють інші держави світу.

Україна все активніше працює за новими географічними напрямками. Йдеться про такі країни як Марокко, Єгипет, Ліван, Туреччина, Індія. У 2017-2018 роках делегації українських університетів відвідували ці країни, приймали участь у освітніх виставках. Такі поїздки підтвердили великий інтерес до української освіти.

Навчання іноземних здійснюють 239 навчальних закладів (у 2015/16 роках таких було 185).

Суттєво зросла і кількість запрошень на навчання для іноземців. Станом на сьогоднішній день число зареєстрованих запрошень становить 39905. У 2016 році, для порівняння, було зареєстровано 26692 запрошень, у 2015-му – 19647.

На першому курсі на сьогоднішній день навчається 17563 іноземця, на підготовчих відділеннях – 7787. Загалом, 25350 студентів нещодавно розпочали своє навчання в Україні.

Ключовими принципами формування іміджу України як держави, привабливої для навчання, є якість освіти, прозорість процесу вступу, безпека студентів-іноземців.

У цьому контексті пропонується вжити наступні кроки:

1) Ввести ліцензування ВНЗ, які здійснюють навчання іноземних студентів, та встановити обмеження набору на навчання відповідно до реальних можливостей університетів щодо якісного забезпечення навчального процесу.

2) З метою унеможливлення використання України як транзитної держави для подальшого незаконного в'їзду до країн Західної Європи через отримання запрошення на навчання посилити вимоги щодо забезпечення належного відбору, а саме:

- враховувати рівень знання мов (англійської, української, російської) для підготовчих факультетів;
- загальний рівень ерудованості;
- визначеність іноземця щодо вступу до конкурентного ВНЗ;
- ретельне опрацювання поданих іноземцем документів.

3) Законодавчо регламентувати відповідальність посадових осіб ВНЗ при відборі іноземців до вступу та використанні запрошень.

4) Збільшити відповідальність посередницьких структур за перебування іноземців на території України з моменту вступу, відбору до ВНЗ.

5) Посилити контрольні функції ДП «Український державний центр міжнародної освіти» щодо ВНЗ та фірм-посередників.

Кількісний критерій, при всій його важливості, не може бути ключовим. Основне – це якість навчального процесу і якість отриманих знань.

Йдеться, зокрема, і про надання більшої автономії університетам, але при цьому і підвищення рівня їхньої власної відповідальності.

Недопустимим є зарахування на навчання до вищих навчальних закладів абітурієнтів, рівень попередньої освіти яких не є достатнім для здобуття вищої освіти, або які приймаються на основне навчання без достатнього рівня володіння мовою навчання і через це не здатні засвоювати навчальні програми.

Відповідно, запроваджується ЗНО з мови навчання після першого курсу для студентів-іноземців. Переведення на 2 курс буде можливим лише за умови успішного складання такого іспиту.

Серед першочергових завдань – зменшення впливу фірм-посередників

при вступі та впорядкування їхньої роботи.

ВНЗ необхідно виходити на новий рівень, працювати над власними брендами, відчувати відповідальність за іноземних студентів та якість освіти, використовувати будь-яку можливість для того, щоб розповісти про себе за межами України.

Важливим чинником інтенсифікації процесів інтернаціоналізації вищої освіти в Україні є співпраця з іноземними партнерами та відповідна комунікація.

Український державний центр міжнародної освіти здійснює координуючу функцію в процесі відбору та навчання іноземних студентів. Команда центру намагається доносити до вітчизняних ВНЗ найкращий міжнародний досвід в сфері інтернаціоналізації освіти, сприяти участі українських університетів у міжнародних освітніх виставках, перебуває на постійному зв'язку з дипломатичними представництвами інших країн в Україні, та з українськими посольствами закордоном.

На сайті Українського державного центру міжнародної освіти www.studyinukraine.gov.ua абітурієнти можуть отримати інформацію про навчальні програми, процедуру вступу та інші практичні поради. Окрім цього, абітурієнти можуть подавати онлайн заявки на навчання до будь-якого вищого навчального закладу України.

Важливими є інноваційний та культурологічний фактори, які збільшують інтерес до навчання в Україні.

Так, у Буковинському державному медичному університеті створили електронний журнал відвідувань занять іноземними студентами, і їхні родини мають можливість стежити за процесом навчання своїх близьких у онлайн-режимі.

Створюються культурні центри для іноземних студентів при українських університетах. Зокрема, було відкрито марокканський культурний центр при ХНЕУ імені Семена Кузнеця та у Запорізькому державному медичному університеті.

Окремо варто розповісти про роботу з іноземними студентами у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Тут функціонують індійський, арабський, африканський культурні та академічні центри, проводяться численні культурні заходи, зустрічі тощо.

Все це вкрай важливо для успішної соціокультурної інтеграції іноземних студентів в українське середовище, їхньої адаптації, створення відчуття комфорту.

На сьогоднішній день інтернаціоналізація вищої освіти, відкритість національних освітніх систем утвердились як пріоритет для країн Європи, США та найбільш розвинених країн Азії.

Число громадян різних держав, які виїждять для здобуття освіти закордон в цілому у світі наближається до 5 мільйонів і постійно зростає. Серед лідерів за кількістю іноземних студентів, яких було прийнято на навчання –

Великобританія, Німеччина, Франція, Австралія. Але майже кожен п'ятий з них їде вчитись до Сполучених Штатів Америки.

Спільні освітні або науково-дослідницькі програми, навчання іноземних студентів є не лише факторами, що демонструють науковий та освітній потенціал, рівень міжнародних зв'язків, привабливість країни як такої. Це ще й вагома інвестиція у власне майбутнє та конкурентоздатність.

Для нашої держави надзвичайно важливо разом з усім світом відкривати нові можливості для розвитку, для знань, і, водночас, бути місцем таких можливостей для представників багатьох інших країн.

УДК 351

Микола Прадівляний, Наталія Росол

Вінницький національний технічний університет, Україна

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Mykola Pradivlyannyi, Nataliia Rosol

Vinnitsia National Technical University, Ukraine

INTERNATIONALIZATION AS A WAY TO IMPROVE THE TRAINING OF TECHNICIANS

Інтернаціоналізація, і, як наслідок, академічна мобільність дедалі вагомніше визначають конкурентоздатність технічних закладів вищої освіти, безпосередньо сприяючи вдосконаленню навчального процесу та покращенню якості технічної освіти в цілому. Економічні чинники як глобального, так і місцевого характеру є однією з основних рушійних сил, що ініціюють інтернаціоналізацію освітньої сфери. Саме ці чинники активно впливають на процес глобальної мобільності студентів і примушують приймаючі країни, в тому числі й університети, адекватно реагувати на академічні обміни з точки зору міжнародної наукової співпраці, яка дозволяє, зокрема, вищим технічним закладам освіти розширювати сферу освітньої діяльності виходячи в такий спосіб за рамки національної системи освіти.

На думку багатьох фахівців саме процес інтернаціоналізації у всіх галузях, зокрема і в освітній, набуває актуальності серед академічної спільноти. В.М. Солощенко, наприклад, вивчаючи причини виникнення та подальшого формування нової концепції розвитку вищої освіти, базуючись на міжнародних дослідженнях, проведених в англomовних суспільствах, робить висновок про розвиток вищої школи у відповідності до глобального мислення. Нам імпонує думка автора про те, що інтернаціональний контекст має бути невід'ємною